

Egidijus Krivka

CIVILINIO PROCESO INSCENIZACIJA

Metodinė mokymo priemonė

Rekomendavo spausdinti Mykolo Romerio universiteto
Teisės fakulteto Civilinio proceso katedra
(2007 m. kovo 16 d. protokolas Nr. 1CPK-7)

ŽALTVYKSLĖ
Vilnius, 2007

TURINYS

<i>Ivadas</i>	7
1. Metodinės civilinio proceso inscenizacijos rekomendacijos	9
2. Civilinio proceso inscenizacijos taisyklės	16
3. Civilinės bylos nagrinėjimo inscenizuotame teismo posėdyje pavyzdinė tvarka	20
3.1. Parengiamoji teismo posėdžio dalis	22
3.2. Bylos nagrinėjimas iš esmės	27
3.3. Baigiamosios kalbos	29
3.4. Teismo sprendimo priėmimas ir paskelbimas	30
4. Advokato pasirengimo inscenizuojamos civilinės bylos nagrinėjimui metodika	32
4.1. Byloje esančios medžiagos tyrimas	32
4.2. Teisinės advokato pozicijos byloje nustatymas	37
4.3. Advokato nustatomas įrodinėjimo dalykas	40
4.4. Įrodymų rinkimas ir jų vertinimas	45
4.5. Dalyvaujančių byloje asmenų procesinių dokumentų rengimas ...	47
5. Reikalavimai baigiamajai advokato kalbai	54
6. Dalyvaujančių byloje asmenų elgesio taisyklės	58
7. Proceso dalyvių priesaikos ir įspėjimai	59
8. Procesinių dokumentų pavyzdžiai	63
8.1. Procesiniai teismo dokumentai	63
8.2. Procesiniai dalyvaujančių byloje asmenų dokumentai	120

9. Advokato dokumentai	148
10. Priedai	158
1 priedas. Lietuvos Respublikos teismų įstatymas (ištraukos)	159
2 priedas. Lietuvos Respublikos teisėjų etikos kodeksas	169
3 priedas. Lietuvos advokatų etikos kodeksas	176
4 priedas. Europos Sąjungos advokatų profesinės etikos kodeksas	183
5 priedas. Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymas (ištraukos)	197
6 priedas. Lietuvos advokatų tarybos 2006-01-19 sprendimas „Dėl nuorašų tvirtinimo ir registravimo tvarkos“	205

Įvadas

Ši metodinė mokymo priemonė skirta Lietuvos aukštųjų universitetinių mokyklų teisės studijų studentams. Mykolo Romerio universitete civilinio proceso teisės seminaruose nuo 2004 metų pradėtos organizuoti civilinio proceso inscenizacijos specialioje tam tikslui įrengtoje auditorijoje. Autorius siekė apibendrinti ir susisteminti savo sukauptą patirtį organizuojant studentų civilinio proceso inscenizacijas. Autoriaus parengtos civilinio proceso inscenizacijos metodinės rekomendacijos ir kita šioje metodinėje priemonėje pateikiama medžiaga jau keletą metų sėkmingai naudojama civilinio proceso seminaruose inscenizuojant civilinį procesą.

Inscenizacija yra tokia teisės studijų forma, kuria suderinamas teorinis ir praktinis studentų pasirengimas būsimajai teisininko profesijai. Ji leidžia atskleisti būsimosios profesijos žavesį, padeda suprasti teisinės praktikos sudėtingumą. Civilinio proceso inscenizacija skatina juose dalyvaujančių studentų savarankiškumą, išradingumą, sugebėjimą sudėtingose situacijose pasirinkti tinkamą elgesio modelį, argumentuotai dėstyti savo poziciją, ir net tam tikru atžvilgiu padeda atrasti savo profesinį pašaukimą.

Praktika parodė, kad civilinio proceso teisę studijuojantys studentai pasigenda konkrečios praktinės informacijos apie bylinėjimąsi teisme, teismų veiklą, teisėjų ir advokatų darbo specifiką ir jų profesinės veiklos standartus. Tais klausimais esama informacija yra pernelyg formali ir abstrakti, todėl net ir susipažinus su ja studentams lieka neaišku, kaip praktiškai vyksta

teismo posėdis, kaip elgtis civilinėje byloje vienokios arba kitokios procesinės padėties asmenims, kaip rengtis civilinės bylos nagrinėjimui ir įforminti procesinius dokumentus, kokiais metodais ir būdais tirti bylos medžiagą, kokie keliami reikalavimai profesinei teisėjų ir advokatų etikai.

Šia metodine mokymo priemone bandoma pašalinti minėtąsias spragas. Pateikiamoje medžiagoje galima rasti atsakymus, kaip turėtų rengtis civilinio proceso inscenizacijai, ką turėtų daryti ir kaip elgtis per inscenizaciją teisėjų, šalių ir jų advokatų bei kitų civilinio proceso dalyvių vaidmenis atliekantys studentai.

Metodinė priemonė gali sudominti ir profesinę veiklą pradėdantįs jaunuosius teisės specialistus. Autorius tikisi, kad šis leidinys taip pat bus įdomus ir naudingas teisininkams, dirbantiems praktinį darbą.

1. Metodinės civilinio proceso inscenizacijos rekomendacijos

Civilinio proceso inscenizacija yra civilinės bylos iškelimo, pasirengimo nagrinėti civilinę bylą ir civilinės bylos nagrinėjimo mokojoji imitacija, kurią atlieka teisę studijuojantys studentai, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos civilinio proceso įstatymais.

Civilinio proceso inscenizacijai keliama daug tikslų. Pagrindinis tikslas – siekti gero teisės studentų profesinio pasirengimo. Viena vertus, inscenizacija skatina studentus išsamiau pažinti ne tik civilinio proceso teisę, bet ir materialiosios teisės šakas (civilinę, šeimos, darbo, komercinę teisę ir kt.), parodo teorinių žinių apie atskiras teisės šakas praktinę reikšmę, sudaro galimybes patiems studentams tiesiogiai įsitikinti, kaip yra sudėtinga neturint tvirto teorinio pagrindo spręsti konkrečius teisinės praktikos klausimus, greitai orientuotis sudėtingose situacijose, kylančiose nagrinėjant civilines bylas. Kita vertus, inscenizacijos eiga ir aplinka praktiškai labai artima tikram teismo procesui. Inscenizacijos dalyviai yra patys studentai, kuriems ne tik atsiveria galimybė į civilinį procesą pažvelgti teisėjo, advokato (su šių profesijų ypatumais studentai susipažįsta jau per mokomąją praktiką), ieškovo, atsakovo ir kitų byloje dalyvaujančių asmenų akimis, bet ir įgyti pirmuosius praktinius savarankiško teisinio darbo įgūdžius. Taigi civilinio proceso inscenizacija yra tokia teisės studijų forma, kurios tikslas – teorinį studentų pasirengimą būsimajai profesijai papildyti teorinių žinių taikymo praktiniais įgūdžiais. Ši teorijos ir praktikos vienovė studijų procese lemia aukštesnę profesinę būsimųjų teisininkų kvalifikaciją.